

■ Ἄνθη Ὁμολογίας στὸ Ἅγιον Ὄρος

**Ὁ Ὁσιομάρτυς καὶ Ὁμολογητὴς
Κοσμᾶς ὁ Πρῶτος
καὶ πάντες οἱ Καρεῶτες Ὁσιοὶ Πατέρες
ὑπὸ τῶν Λατινοφρόνων τελειωθέντες
† 5η Δεκεμβρίου 1280**

Ὅταν, κατὰ τὸν γενόμενον διωγμὸν τὸ ἔτος 1280, ἐπὶ τῶν Λατινοφρόνων Μιχαὴλ Η΄ Παλαιολόγου Βασιλέως (1259-1289), καὶ Ἰωάννου Βέκκου Πατριάρχου (1275-1282), ἐστάλη στρατὸς στὸ Ἅγιον Ὄρος, προκειμένου νὰ ἐπιβάλη διὰ τῆς βίας τὴν Ἐνωσι τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ τοὺς Παπικοὺς τῆς Δύσεως, ἡ ὁποία εἶχε ἀποφασισθῆ στὴν Σύνοδο τῆς Λυῶν (22α Σεπτεμβρίου 1274), ὠρισμένοι Μοναχοὶ τῆς **Μεγίστης Λαύρας** καὶ τῆς **Μονῆς Ξηροποτάμου** ἀπὸ φόβο ὑπετάγησαν στὴν Ἐνωσι.

Παντοῦ ἄλλοῦ ὁμως οἱ Λατινόφρονες συνήντησαν Μοναχοὺς ἑτοιμοὺς νὰ θυσιάσουν τὴν ζωὴ τους, προκειμένου νὰ διαφυλάξουν τὴν Ἀποστολικὴ Παράδοσι καὶ νὰ ἀντισταθοῦν στοὺς «ἐχθροὺς τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Υἱοῦ Αὐτῆς» (βλ. ἀποκάλυψι στὸ Μαρτύριο τῶν Ζωγραφετῶν Πατέρων, 22 Θ')¹.

* * *

1. Ὁρισμένοι ἱστορικοὶ ἀποδίδουν τὶς σφαγές, οἱ ὁποῖες ἔγιναν τότε στὸν Ἄθω, σὲ ἐπιδρομὲς τῶν Καταλανῶν μισθοφόρων. Ἱστορικὲς πηγές ὥστόσο μαρτυροῦν, ὅτι οἱ Ἁγιορείτες Μοναχοὶ ἀντιστάθηκαν δραστήρια στὴν ψευδοένωσι τῆς Λυῶν (1274) καὶ

Οί 13 Όσιομάρτυρες
τῆς Ἱεράς Μονῆς Βατοπαιδίου.

Φορητή Εἰκόνα τῆς αὐτῆς Ἱεράς Μονῆς.

καὶ ἐστραγγάλισαν τὸν Ἠγούμενο Εὐθύμιο († Μνήμη: 4η Ἰανουρίου).

Στὴν Μονὴ Ζωγράφου εἴκοσι ἕξι Μοναχοὶ εὗρον τὸν θάνατον, ὅταν οἱ Λατινόφρονες ἐπυρπόλησαν τὸν πύργο, στὸν ὅποιο εἶχαν καταφύγει οἱ Μοναχοὶ († Μνήμη: 22α Σεπτεμβρίου).

Στὴν Μονὴ Ἰβήρων οἱ Μοναχοὶ γεωργιανῆς καταγωγῆς ἐξωρίσθησαν ὡς αἰχμάλωτοι στὴν Ἰταλία καὶ οἱ Λατινόφρονες ἐπεβίβασαν ἄλλους Μοναχοὺς σὲ πλοῖο τῆς Μονῆς, τὸ ὅποιο ἐβύθησαν αὐτανδρο († Μνήμη: 13η Μαΐου).

Στὴν Μονὴ Βατοπαιδίου ἀπηγόνισαν δώδεκα Μοναχοὺς στὴν κορυφῆ ἑνὸς γειτονικοῦ λόφου

Οἱ Ἅγιοι Ἀγιορείται Όσιομάρτυρες
ἐπὶ Πατριάρχου Βέκκου
τοῦ Λατινόφρονος μαρτυρήσαντες.

Τὸ Μαρτύριο τῶν Καρεωτῶν
Όσιομαρτύρων. Τοιχογραφία Τραπεζῆς
Ἱεράς Μονῆς Κουτλουμουσίου.

ἔστειλαν ἀπεσταλμένους στὴν Βασιλεύουσα. Ὁ Αὐτοκράτωρ ὅμως τοὺς ἐπεφύλαξε μόνο διωγμοὺς καὶ διώξεις.

Όταν ἔφθασαν στὶς **Καρυές**, τὴν πρωτεύουσα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἡ ὁποία ἐλειτουροῦσε τότε ὡς Λαύρα², οἱ στρατιῶτες τοῦ Αὐτοκράτορος συνέλαβαν τὸν Πρῶτο τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸν Ὅσιο Κοσμά, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνένδοτος στάσις εἶχε ἐνθαρρύνει πολλοὺς Μοναχοὺς, καὶ ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν μαζί με ἄλλους Ἀσκητὰς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκοντο ἐκεῖ. Κατόπιν οἱ στρατιῶτες ἐπυρπόλησαν τὴν Ἐκκλησία, τὰ μοναστηριακὰ κτήρια καὶ Κελλῖα, ἀφοῦ προηγουμένως τὰ ἐλεηλάτησαν με μανία, καὶ ἄφησαν ὀπίσω τους καπνίζοντα ἐρείπια, γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησι τῶν ὁποίων ἐχρειάσθησαν χρόνια.

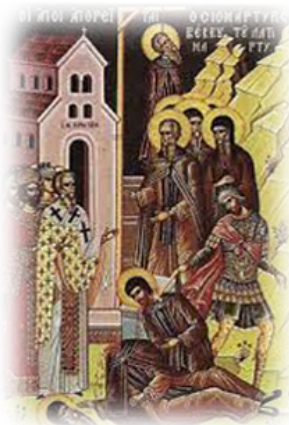

Ὁ Τάφος τοῦ Ὁσιομάρτυρος Κοσμά.

Όταν ἔφυγαν τὰ στρατεύματα τῶν Λατινοφρόνων, οἱ Ὁρθόδοξοι Μοναχοί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν καταφύγει στὶς βουνοκορφές καὶ στὰ πυκνὰ δάση, ἐπέστρεψαν στὶς Καρυές μετὰ τὴν Ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔθαψαν τοὺς Ἁγίους Μάρτυρες στὴν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου.

* * *

Ἐπὶ σειρὰ αἰώνων, ἕως τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1981, γενεές ἐπὶ γενεῶν Ἁγιορειτῶν Μοναχῶν ἀναβαν κάθε ἡμέρα εὐλαβικὰ τὴν κανδήλα ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Πρώτου, ἀγνώστου ἀκόμη ὀνόματος, σωζομένου στὴν δεξιὰ γωνία τοῦ Νάρθηκος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου.

Τὸ μαρτύριο τοῦ Ὁσιομάρτυρος Κοσμά τοῦ Πρώτου.

Ὁ τάφος αὐτός, μαζί με τὴν μαρμαρίνη πέτρα, στὴν ὁποία ἐκατατομήθησαν οἱ Καρεῶται Πατέρες, ἐδεικνύοντο ὡς ἄγλωττα, πλὴν φωνοῦντα, μνημεῖα τοῦ διωγμοῦ στὶς Καρυές.

Κατὰ τὸ ἔτος 1953, ἔγινε ἡ ἀνακαίνισις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, ὅποτε τὰ ἅγια Λείψανα τῶν Καρεωτῶν Ὁσιομαρτύρων εὐρέθησαν τεθαμμένα κύκλωθεν τῶν

2. Δηλαδή, ὡς ὁμάδα Κελλιῶν γιὰ Ἐρημίτες Μοναχοὺς ἢ μικρὲς Ἀδελφότητες με ἕναν κεντρικὸ Ναό, τὸ Πρωτάτον, ὅπου τελοῦσαν τὴν Θεία Λειτουργία τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς Ἑορτές.

θεμελίων.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου ὼρους, υπέ-
κουσα στήν φωνή πολλῶν εὐλαβεστάτων
Γερόντων καὶ Μοναχῶν, πρωτεύοντος τοῦ
Προηγουμένου Ματθαίου Βατοπαιδινοῦ,
ἐνήργησε τὴν ἀνασκαφὴ τοῦ προρρηθέντος
τάφου.

Ρίγη συγκινήσεως κατέλαβαν τοὺς προσ-
τρέξαντας Πατέρας καὶ λαϊκούς, ἀναμένον-
τας ἀγωνιωδῶς τὴν ἐκβασιν τοῦ ἀναλη-
φθέντος ἐγχειρήματος, ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν ἀνευρεθέντων εἰς ἀρκετὸν
βάθος τιμίων Λειψάνων τοῦ Ὁσιομάρτυρος Πρώτου.

Ἡ πανηγυρικὴ Ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν Λειψάνων ἐπραγματοποι-
ήθη, ἰδίαις χερσὶ τοῦ τότε Καμπανάρη τοῦ Πρωτάτου Ἱερομονά-
χου Κυρίλλου, τὴν **5ῃ Δεκεμβρίου 1981**, ὅποτε καὶ ἐτελέσθη πα-
ρουσία μεγάλου πλήθους πιστῶν, γιὰ πρώτη φορὰ ἡ ἱερὰ Μνήμη
τῶν Ἁγίων Καρεωτῶν Ὁσιομαρτύρων.

Ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ ἀοιδίμου Γέροντος Ἀρκαδίου Βατοπαι-
δινοῦ ἐγίνε γνωστόν, περὶ τοῦ νέου Ὁσιομάρτυρος Πρώτου, ὅτι τὸ
μοναχικόν του ὄνομα ἦταν **Κοσμάς** καὶ προήρχετο ἐκ τῆς Μονῆς
τοῦ Πλακᾶ ἢ Πλακέως.

Ἡ πρώτη Ἱερὰ Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Καρεωτῶν Ὁσιομαρτύ-
ρων, μετὰ καὶ Παρακλητικῶν Κανόνων Αὐτῶν, ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ
Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου (ἐκδοσις «Πανσέλη-
νος», 1986).

Ἐκκρεμεῖ ἡ σύνταξις μιᾶς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας, πρὸς τιμὴν **Ἀπάν-
των τῶν Ἀγιορειτῶν Ὁσιομαρτύρων** ἐπὶ τοῦ Λατινόφρονος καὶ
Ἀζυμίτου Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγου καὶ Ἰωάννου Βέκκου.

+

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!*

Ἀπολυτίκιον τῶν Ἁγίων Καρεωτῶν Ὁσιομαρτύρων

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Εὐφραινέσθω ὁ Ἄθως, κιβωτὸς ἀγιότητος, τῆς Παρθε-
νομήτορος κληῖρος, ὡς βλαστήσας ἐκθρέμματα, ἐνδόξους
Καρεώτας ἀθλητάς, τῆς πίστεως τοὺς Ὁμολογητάς, τὸν
Κοσμᾶν τὸν θεοφόρον, καὶ τὴν πληθὺν τὴν σὺν αὐτῷ ἀθλή-
σασαν. Δόξα βοῶν Σοι ὁ Θεός, δόξα Τριάς ὑπέρθεε, δόξα
ὅτι ἠξίωσας αὐτούς, τῆς μαρτυρίας τεύξασθαι.

* * *

Στίχοι ἐκ τοῦ Μεγάλου Συναξαριστοῦ

Εἰς τοὺς Ἁγίους Εἰκοσιῆξ Ὁσιομάρτυρας Ζωγραφίτας

(Σεπτεμβρίου ΚΒ')

Ὡς πυρίκαυστοι θυσίαι Κυρίῳ,

Οἱ εἰκοσιῆξ ὠράθησαν εἰκότως.

* * *

Εἰς τοὺς Ἁγίους Καρεώτας Ὁσιομάρτυρας

(Δεκεμβρίου Ε')

Τῇ τῶν Ὁσίων πληθύϊ γνώμη μία,

Ἵπὲρ τῶν πατρῶων δογμάτων τεθνηκένοι.

* * *

Εἰς τοὺς Ἁγίους Δέκα Τρεῖς Ὁσιομάρτυρας Βατοπαιδινούς

(Ἰανουαρίου Δ')

Ἐπιῆξε ὕδωρ Εὐθύμιον τὸν πάνυ,

Καταισχύναντα λατινοφρόνων πλάνην.

Ἐἶλε Μοναστῶν δωδεκάς λαμπρὰ στέφη·

Ἦλεγξε καὶ γὰρ λατινοφρόνων πλάνην.

* * *

Εἰς τοὺς Ἁγίους Ὁσιομάρτυρας Ἰβηρίτας

(Μαΐου ΙΓ')

Ἵπὲρ πατρῶων ἐπνίγητε δογμάτων,

Καὶ πρὸς γαληνοὺς ὠρμίσασθε λιμένας.

* * *

Ἐπίμετρον

α. Οἱ πεπτωκότες Λαυριῶται

Οἱ Λατινόφρονες, ἐλθόντες καὶ εἰς τὴν Μεγίστην Λαύραν, ἐγένοντο διὰ τὸν φόβον τῆς καταδίκης τοῦ θανάτου δεκτοὶ ὑπὸ τῶν Μοναχῶν αὐτῆς.

Οἱ Λατινόφρονες ἔδωκαν εἰς τοὺς ὑποταγέντας Μοναχοὺς πολλὰ ἱερὰ σκευῆ, δηλαδή Ἅγια Ποτήρια, Εὐαγγέλια, θυμιατήρια καὶ λοιπά, ἅτινα ἐξ ἄλλων ἱερῶν Μονῶν ὡς ληστὰὶ ἐσύλησαν.

Ἐκεῖνοι δέ, οἵτινες συνεκοινώνησαν μετὰ τῶν ἀνωτέρω Λατινοφρόνων, μετὰ θάνατον ἔμειναν τυμπανιαῖοι καὶ τὰ ἄθλια αὐτῶν σώματα, μαῦρα ὄντα καὶ ἀποπνέοντα ὁσμὴν δυσώδη, δὲν ἐτάφησαν ἐν τῷ κοινῷ Κοιμητήριῳ τῆς Μονῆς, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ εἰς ἐν ὑπόγειον σπήλαιον, ὅπερ περιέφραξαν, ὡς ἀλλότρια καὶ ξένα τῆς Ἁγίας Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν ὀρθῶν Δογμάτων Αὐτῆς.

β. Οἱ πεπτωκότες Ξηροποταμινοὶ

Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ξηροποτάμου, ἥτις ἐορτάζει τὴν Θ' Μαρτίου, κατὰ τὴν Μνήμην τῶν Ἁγίων Μ' Μαρτύρων, ἐτελέσθη συλλεΐτουργον ἐνωτικόν, κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἐγένετο μέγας καὶ ἰσχυρὸς σεισμός.

Ἡ Μονὴ κατεστράφη ὀλοσχερῶς, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ ἱστορικοί, ἀνοικοδομηθεῖσα ἐκ βάρθρων ὕστερον ὑπὸ τοῦ διαδόχου τοῦ Μιχαὴλ Ἀζυμίτου, Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου (1282-1328).

Τὸ πλεόν θαυμαστὸν σημεῖον: τὰ τεσσαράκοντα μανιτάρια, ἅτινα ἐνεφανίζοντο αὐτομάτως, θεία συνάρσει, κάτωθι τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς κατὰ τὴν Μνήμην τῶν Ἁγίων Μ' Μαρτύρων κατ' ἔτος, ἔκτοτε δὲν ἐνεφανίσθησαν πλέον.

